

Za poklesem Havlova kreditu je prý i únava veřejnosti z délky jeho vlády

Dokud byl prezident zdrav, tak se média i oponenti drželi v uctivé vzdálenosti, říká Jiří Pehe

V posledním čase nepřetržitě klesá kredit hlavy státu, podle většiny zveřejněných údajů klesla důvěra v prezidenta poprvé pod padesát procent. Stejně tak narůstá intenzita kritických hlasů, reagující na některé Havlovy činy či výroky. O příčinách tohoto jevu jsme hovořili s ředitelem Politického odboru Kanceláře prezidenta republiky Jiřím PEHEM (na snímku).

■ Po novoročním projevu se opět na hlavu prezidenta snesla spousta kritických slov a ve společnosti zesílila protiprezidentská nálada. Je to ve světě běžné, nebo je to pro nás specifické?

•Svým způsobem je to normální. Vezmeme-li v úvahu, že prezident Havel zastává tento úřad devět let, tak je zcela zákonité, že je stále více ze strany oponentů podrobován určitému typu kritiky. I občané by chtěli slyšet něco nového a zdá se jim, že to, co prezident říká, již vlastně slyšeli. Může existovat celá řada důvodů, ale jedním z těch, proč se možná zvednou protiprezidentské nálady, je určitě to, co postihuje všechny politiky, kteří jsou v úřadě dlouho, jistá únava veřejnosti z nich a nebo určitá alergie na takové politiky.

■ Protihavlovské nálady ostře odsoudili členové českého PEN klubu. Je taková podpora ve světě samozřejmostí?

•Ano, je. Podívejme se například na hollywoodské hvězdy a intelektuály v USA, ti se v současné době nejrůznějšími prohlášeními zastávají prezidenta Clintona. Společnost je různě rozvrstvená a je zde řada lidí, kteří mají potřebu se vyjadřovat, to je základ občanské společnosti. Nevidím tedy na tom nic nenormálního, že se někdo zastal prezidenta Havla. Ona ta kampaň proti němu přesáhla určité meze slušnosti, rozpitvávají se věci, které jsou až triviální, neboť skutečné problé-

my této země leží jinde než v tom, zda prezident Havel prodal Lucernu Chemapolu či zda se tam či jinde uřekl. Prezident Havel je stahován do bažiny čečáckovství, ve kterém se společnost, jež je v krizi, zmatá a snaží se ten po-

slední pilíř podemlít. Pro mnoho lidí v cizině je stále ještě Česká republika především Václav Havel. My se však snažíme tento symbol zlikvidovat.

■ Z čeho tedy vyplývá současná kritika prezidenta i ta výrazná ztráta důvěry?

•Oponentura proti Havlovi má některé skutečné a některé umělé příčiny. Jak jsem již říkal, je to dáno určitou únavou občanů z faktu, že je prezident v úřadu již devět let. Pak je to dáno jeho opa-

kovanými nemocemi. Mnoho lidí se obává o jeho zdraví, a tak by raději viděli, aby se víc staral o sebe. Pak je zde nový pohled médií, která se v posledních letech výrazně více starají o prezidentův osobní život. A protože nejsou často dostatečně profesionální, tak volně šmésují politiku a osobní věci, což jistě přispívá k vytvoření jeho nedobrého obrazu. To jsou objektivní příčiny. Pak jsou zde některé další motivy, které s ním nemají nic společného. Tím je jistý mediální hyenismus. Dokud byl prezident zdrav, tak se média a političtí oponenti drželi v uctivé vzdálenosti. Byl prostě příliš silný. Útok začal, když byl oslaben nemocemi. Koneckonců v loňském roce stál dvakrát na prahu smrti. To je nečestné. Žádná z chyb, kterých se dopouští, ani to, co říká, není nové. Jednal stejně i v minulosti.

■ Prezident Havel se v minulém týdnu sešel s hlavními představiteli státu a v těchto schůzkách s předními politiky za účelem „bourání zdi“ nyní pokračuje. Myslíte si, že tato jednání povedou ke zlepšení klimatu ve společnosti?

•Napětí ve společnosti samozřejmě nemůže být odstraněno pouze těmito jednáními, už jen proto, že těch pomyslných zdí ve společnosti vzniklo mnoho. A jsou nejrůznějšího typu. Politika však má jak svou obsahovou stránku, tak znakovou. A pokud jsou politici schopni alespoň naznačit, že jsou ochotni se domluvit, už to je pro veřejnost pozitivní signál. Dokud ale nezačne debata o tom, co společnost trápí, co je příčinou prohlubující se krize, lze těžko hledat skutečná řešení.

SÁRKA HELMICOVÁ